

Budapest

József-körut 29. sz.

A KITARTÁS

KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYEZŐ EGYESÜLET HETILAPJA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben és vidéken postaküldéssel12 korona.

Az előfizetők baleset általi halál, állandó vagy részleges munkaképtelenség esetére a Nemzeti Baleset Biztosító Részvénytársaságnál 2000 koronára vannak biztosítva.

A »Kitartás« című jótékonyági egyesület alapszabályait a nagymagyar királyi Belügyminiszterium 48.314.900. szám alatt jóváhagyta.

Az egyesület igazgatósága:

Elnök: benedekfalvi Dr. Luby Gyula máv. titkár és ügyész.

Igazgatók: Kubik Béla orsz. képviselő, Fábian Lajos mérnök, Ilkey László székesfővárosi hiv. főnök, Dr. Bankos Károly máv. f., Vécsey Frigyes máv. altiszt, Horváth István mozdonyfőszereelő.

Az egyesület tagjait illető kedvezmények.

A tagsági jogosultság első évében:

a/ Baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 korona baleseti segélyben.
 b/ Baleset folytán beállott teljes vagy részleges munkaképtelenség esetén a tag 2000 korona arányában egy meghatározott százalék szerinti összeggel kárpótoltatik.

A második évben:

a/ Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első évben.
 b/ Ha a tag elhal, az általa a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 500 korona halálzási segély fizetetik.
 c/ Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona halálzási segély fizetetik.
 d/ Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona betegsegélyre tarthat igényt.

A harmadik évben:

a/ Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első és második évben.
 b/ Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 1000 korona halálzási segély adatik.
 c/ Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona fizetetik.
 d/ Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona betegsegélyre tarthat igényt.

A negyedik évtől kezdve:

a/ Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első, második és harmadik évben.
 b/ Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezménye-

zettnek 2000 korona halálzási segély fizetetik ki.

c/ Ha a tag neje elhal, a férjnek 500 korona fizetetik.

d/ Ha a tag 4 héten túl beteg, hetenkint, 6 héten át, 10 korona betegsegélyre tarthat igényt.

Ezek képezik a biztosítottaknak A) csoportját, míg azok, akik a B) csoportba óhajtanak belépni, az itt felsorolt pénzbeli kedvezményeknek csupán felét kapják.

Ezen kedvezmények ellenértéke fejében az utóbbi csoportba belépők az első évben havi két korona, a második évtől kezdve havi 2 korona 50 fillér tagsági díjat, az A) csoportba belépők pedig az első évben szintén havi 2 korona, a második és a következő években havi 5 korona tagsági díjat fizetnek.

Ezen kedvezményekben a tagok mindaddig részesülnek, amíg az egyesület tagjai maradnak; a balesetbiztosítás azonban a 60 éves életkor betöltése után megszűnik.

Azok, kik az egyesületbe való belépéskor már 45-ik életévüket elérték, a fent felsorolt kedvezményeknek csak felét kapják.

Aki 55-ik életévét elérte, az egyesületbe fel nem vétetik.

Mindezekon felül úgy az A), mint a B) csoportba tartozó tagoknak a következő kedvezményekre van igényük:

Peres és perenkívüli ügyekben csupán a készkiadások felszámítása mellett ügyvédi képviseletben részesülnek.

A »Kitartás« című hetenkint megjelenő lapot díjtalanul kapják.

Az egyesület minden egyes tagja 60 éves koráig állandóan biztosítva van baleset ellen.

Minden baleset, megtörténte után legkésőbb 24 óra alatt, okvetlenül bejelentendő.

EGYESÜLETI ÜGYEK.

Tagsági számok feljegyzése a check-lapokra.
Felkéretnek az egyesületi tagok és a lap előfizetői, hogy a tagsági díjaknak, illetve előfizetési összegeknek check-lapokkal történő kiegyenlítésekor a tagsági számot — biztosítási kötvény-számot — min-

denkor az illető check-lapra reá jegyezni sziveskedjenek. Ezzel a csekély fáradsággal ugyanis felette megkönnyítik a központi pénztár és könyvelés munkáját, ahol az ezernyi tagok között minden egyesnek újból való kikeresése sok idővesztéssel jár

Segélyezések kimutatása.

Halálozási segélyek.

Lapunk 31. számában kimutatott segélyösszeg 10.850 korona.

Balesetsegélyek.

Lapunk 31. számában kimutatott segélyösszeg 13.526 korona 66 fillér.

Betegsegélyek.

Lapunk 31. számában kimutatott segélyösszeg 4185 korona.

Ujabb segély:

517. Kirisics Simon, kovács, Budapest, Eisele-gyár 10 korona.

Olvasóinkhoz.

Folyó évi augusztus hó 1-ével új előfizetést nyitunk lapunkra mindazok számára, akik egyesületünknek nem tagjai, de akik úgy a balesetbiztosításnak kedvezményében, mint egy komoly és tartalmas hetilap hasznos, szórakoztató olvasmányában részesülni akarnak.

Lapunknak eddig megjelent számai tesznek tanubizonyságot róla, hogy ilyen komoly, tárgyilagos és tartalmas egyesületi közlöny — legalább ebben a szakmában — ez idő szerint nincs sehol az országban. De nincsen olyan lap sem, amely a balesetbiztosítás kedvezményét mindenkinek, kivétel nélkül, oly olcsó árban nyujtaná, mint a mi heti közlönyünk.

Nem egyesületi tagok részére a lap előfizetési ára havonként egy korona. Ennek ellenében megkapják az előfizetők a minden vasárnap megjelenő lapot, és a »Nemzeti Baleset-Biztosító Részvénytársaságnál«. 2000, azaz kétezer koronáig vannak biztosítva, halált okozó vagy állandó és teljes munkaképtelenséggel járó baleset ellen, szintugy ezen 2000 korona arányában minden olyan baleset ellen, amely részleges, de állandó rokkantságot okoz. Erről a biztosításról minden előfizető — aki nem a »Kitartás«-egyesületnek tagja — egy külön biztosítási kötvényt kap.

Ezen lapelőfizetés nem tévesztendő össze

magával az egyesületi tagsággal. Mert az egyesületi tagok úgy mint eddig, továbbra is díjtalanul kapják a lapot és az azzal járó összes kedvezményeket. Akik pedig még nem egyesületi tagok, de a lap élén felsorolt kedvezményeket óhajtják elérni, azoknak nem elég csak magára a lapra előfizetniök, hanem szabályszerű felvételi igazolvánnyal az egyesületbe való felvételt kell kérelmezniök.

Egyesületünknek minden egyes tagját felkérjük, hogy a lapot minél szélesebb körökben ismertessék, megkedveltessek és ezzel nemcsak az egyesületnek, hanem önönmaguknak is hasznot hajtsanak. Mert az egyesületnek terjeszkedése és megerősödése minden egyes tagnak megerősödése egyuttal. Különösen a bizalmi férfiakat kérjük, hogy úgy a lapnak, mint az egyesületnek érdekeit ebben az irányban is karolják fel és terjesszék, a kellő felvilágosításokat, útbaigazításokat minden irányban megadják s a lap külön előfizetési díjait szokásos úton juttassák az egyesület pénztárához.

Ujból hangsúlyozzuk, hogy nem egyesületi tagok részére az előfizetési díj — baleset ellen való biztosítással egyutt — havonként egy korona, negyedévenként három korona, félévénként hat korona, egész évre pedig tizenkét korona.

Az „úr“.

Az államvasuti altisztek mozgalmáról közölt mai cikkünkben, jobban mondva az altisztek memorandum-tervezetében van egy passzus, mely a maga sajátosságával bizonyára a legvegyesebb érzelmeket fogja kelteni mindenfelé.

Azt a passzust értjük, amelyben az altisztek kötelezően kimondatni kérik, hogy őket ezentul szolgálatban is az »úr« címzés és megszólítás illesse meg.

Az egyik bizonyára nagyon furcsának fogja találni ezt a kivánságot, nevetségesnek, kicsinyesnek vagy tulzottnak; a másik pedig igen természetesnek találja azt és csodálkozni fog afelett, hogy lehetnek a vasutaknál állapotok, melyek az ilyen kivánságnak parafrasusba való iktatását teszik szükségessé.

Álljunk meg ennél a dolognál egy kissé. Nézzük meg, hogyan áll a dolog a gyakorlatban és mennyiben van alapja ennek a kivánságnak. A gyakorlat, a mindennapi élet azt mutatja, hogy bizony itt nem köt és nem kötelez senkit és semmiféle szabály vagy csak szokás is. A feljebbvalók közül mindenki úgy szólítja az altiszteket, ahogy neki tetszik. Az egyik urazza őket, bármi legyen is a beosztásuk, a másik nem urazza, bármi legyen a foglalkozásuk. Az egyik urazza azokat, akik nem az ő közvetlen alárendeltjei, de magázza azokat, akik az ő rendelkezési jogkörébe tartoznak. A másik ennek épp az ellenkezőjét cselekszi. Maga a hivatalos eljárás mellőzi az illetén címzést és megszólítást és csak egyes különleges állásoknál, mint pl. az állomási előljárók, művezetők stb. tesz kivételt.

Az altisztek címezésében mutatkozó ezen sokféleségnek magyarázata abban rejlik, hogy a vasuti szolgálati fegyelem kezdetben a katonai kasztoktól vette át a maga irányító eszméit és szokásait. Ami nagyon természetes, mert hiszen az embereit is tulnyomó részben onnan vette át és ezek az emberek az új pálya feladatainak, a vasuti szolgálatnak megismerésével csakhamar arra a meggyőződésre jutottak, hogy bizony itt az a bizonyos szolgálati fegyelem épp oly fontos szerepet játszik, mint katonáéknál. Magától értetődőnek tartotta tehát tisztviselő és altiszt egyaránt, hogy ha az utóbbi a katonáéknál nem uraztatott, a vasutnál sem uraztatik — főként a tisztviselői rangban lévő — feljebbvalója által. Hogy ez a meggyőződés mennyire átment a vasuti személyzet vérébe, nem is egy, de több generáción át, mi sem bizonyítja jobban, minthogy most,

egy félszázad múltán kezdenek ennek a kérdésnek rendezésével foglalkozni az emberek.

Tagadhatatlan, hogy a viszonyok ennyi idő alatt nagyot változtak. A vasuti altisztek egy része ma sem végez ugyan különb teendőket, mint husz-harmincz évvel ezelőtt; de már a másik részük olyan hivatást teljesít, mely miben sem különbözik a tisztviselő teendőitől. Akár az egyiket vegyük azonban, akár a másikat, azt fogjuk látni, hogy mind-egyikük minden tekintetben egész embert igényel. Az idők folyamán nemcsak a szolgálat fejlődött minden irányban, de az altisztek közül is mind többen vonattak belé olyan működési körbe, amely nagyobb intelligenciát, tágabb ismereteket igényel. Ezzel természetesen emelkedett az altisztikar szellemi és erkölcsi niveauja is és ma már senkinek sem juthatna eszébe, hogy egy vasuti altisztnek működését és hivatását például az őrmesterek, vagy pláne káplárok mértékével mérje. Már maga az a felelősség, amely a két hivatást egymástól megkülönbözteti, lehetlenné tesz bármiféle összehasonlítást. Pedig katonáéknál még a hadapród-tiszt helyettes — ez a jövődöbeli tiszt — is csak »maga«.

Ennek a kérdésnek felvetése a vasuti szolgálatban előbb-utóbb elvárható volt. Mert a vasuti altisztek köreibe az utóbbi években mind többen olyanok kerestek és találtak felvételt, akik nem a katonai fegyelem jogára alól kerültek ide, hanem akiket az életnek évről-évre mostohább sodrai kényszerítettek születésük és neveltetésük, tudásuk és ismereteik daczára ezen igen terhes és igen tisztességes, de szerény kenyérkereseti pályára. Itt pedig szép számban találtak mindenkoron magukhoz hasonló embereket s a legelső keserű falat, ami nekik a vasuti szolgálat kezdetén osztályrészül kijutott — már nagyon sokaktól hallottuk — éppen a megszólításnak ez a — reájuk nézve szokatlan — formája volt.

Hisszük, hogy ennek a kérdésnek rendezésével meg fog szünni az a folyton megnyilatkozó téves felfogás, hogy a mostani szokás az altiszt karnak kicsinyléséből, lenézéséből származik. Aki komoly ember és komolyan veszi ennek a testületnek hivatását, az sohasem tagadta meg a tiszteletnek és elismerésnek adóját az altisztektől. Még akkor sem, ha nem minden egyes esetben és nem minden altisztet urazott is meg.

Csak a szolgálat javára válik pedig, ha ez a kérdés végre rendezést nyerend.

Államvasuti altisztek mozgalmá.

A m. kir. államvasutak altiszti karának képviselői, közel ezer ember vasárnap, augusztus 4-én tartották meg a maguk alakuló gyűlését a fővárosi Vigadó-kávéházban, hogy a fizetésük rendezése és szolgálati pragmatikájuknak reájuk nézve kedvezőbb megalkotása dolgában tanácskozzanak, illetve eziránt egy memorandum-tervezetet dolgozzanak ki. Ezen memorandum azután a képviselőházhoz és a kereskedelmi miniszterhez fog felterjesztetni.

Az alakuló gyűlés, ami annak tárgyi részét illeti, mindvégig komolyan és méltóságteljesen folyt le, ami csak dicséretére válik az altiszti testületnek.

A mozgalom során az altisztek bejelentették kívánságaikat az államvasutak elnöki igazgatójának is, aki a legnagyobb méltánylással nyilatkozott az akcióról és a testületnek helyzete javítását célzó törekvéseiről. Lelkes ovációval köszönték meg az altisztek Ludvigh Gyula elnöki igazgató e támogatását. A mozgalom további sora elé reménységgel tekinthetnek az államvasutak altisztjei, mert kívánságaikban mértéket tartanak, törekvéseikben nyugodtak és akciójuknak az igazság és a méltányosság az alapja. Ez a nagygyűlés biztató jele annak az eredménynek, amelyet nehéz munkájával, szorgalmával és kitartásával derekasan kiérdemelt az államvasuti altisztek kara.

A gyűlés különben következőkép folyt le:

Az államvasuti altisztek hetvenegyes végrehajtó bizottsága augusztus hó 4-én, vasárnap délelőtt tíz órára hívta egybe az államvasuti altiszteket nagygyűlésre. Kilencz óra után kezdtek gyülekezni a Vigadó-kávéházban, amely tíz órára zsufolásig megtelt. Mintegy ezer altiszt volt együtt az ország minden részéből, közöttük sokan az egyes nagyobb állomások megbízásából jöttek. Így képviselve volt: Temesvár 11, Fiume 7, Zágráb 3, Debreczen 6, Nagyvárad 5, Miskolcz 5, Munkács 4, Zólyom 2, Szabadka 3, Hatvan 4, Brassó 6, Kaposvár 2, Érsekújvár 4, Rákos állomás 3, Kecskemét 4, Pozsony 4, Győr 6, Szolnok 3, Sátoraljaujhely 4, Komárom 4, Ó-Dombóvár 2, Szeged 1, Bruck 3, Bród 1, Piski 1, Petrozsény 2, Nagyszombat 1, Békés-Csaba 2, Szombathely 5, Székesfehérvár 2, Balassa-Gyarmat 2, Ujvidék 1, Zimony 1, Czegléd 1, Kassa 2, Kolozsvár 2, Adony-Szabolcs 1, Rákos rendező állomás 20, Bába 7, Pécs 2 és Kelenföld 4 kiküldött altiszttel. Miután a rendőrség részéről *Naszádi Béla* kapitányhelyettes rendben találta a gyűlés engedélyezési iratait, az elnök és a jegyzők elhelyezkedtek az elnöki asztalnál.

Barok Sándor elnök rövid beszédben üdvözölte a megjelent altiszteket s kifejtette, hogy a mozgalom egyedüli célja, hogy az altisztek anyagi helyzete javuljon. A vidéki bizottságok főntebb felsorolt delegáltjai igazolása után az értekezletet megnyitotta. Beszámolt ezután röviden a mozgalom vezetőinek eddigi ténykedéseiről. Junius 26-án hangzott el az első szó az altisztek helyzete javítása érdekében, mintegy háromszázan gyűltek akkor egybe értekezletre és elhatározták, hogy a fölöttes hatósághoz fordulnak bajaik orvoslása érdekében. Az első dolgunk az volt, — ugymond — hogy elmentünk méltóságos *Ludvigh Gyula* elnöki igazgató urhoz s előadtuk a kívánságainkat. A mozgalmunkat akkor az elnöki igazgató ur nemcsak hogy helyeslőleg és jóváhagyólag tudomásul vette, de kijelentette, hogy

méltányosnak találja a kérésünket, tanácsot is adott az akciónkra vonatkozólag s megígérte, hogy figyelemmel fogja kísérni a mozgalmat és ha valamiről megfeleledkeznénk, figyelmeztetni fog bennünket. (Lelkes fölkiáltások: *Éljen az elnöki igazgató!*) E szavakkal eléggé nem dicsérhető buzdítás után megkezdődött a szervezkedés. Ma együtt vagyunk s most már azt fogjuk megvitatni, hogy mit kérjünk a képviselőháztól és a kereskedelemügyi minisztertől. Ez a mai gyűlés napirendjének legfőbb pontja. Jelenthetem, hogy a fővárosi nagy végrehajtó-bizottság megszerkesztett egy memorandum-tervezetet. (Éljenzés.)

A memorandum-tervezet nincs még megszövegezve, csak éppen az altisztek kívánalmait állította össze a végrehajtó-bizottság. Ezeket a kívánalmakat, mint a memorandum főalkotó részeit, az elnök fölolvasta.

A memorandum-tervezet az altisztek anyagi helyzetének javítása végett előterjesztéseket tesz s a képviselőháznak és a kereskedelemügyi miniszternek figyelmébe ajánlja a következőket:

Az államvasuti altisztek pragmatikai rendezést kérnek. Mindenekelőtt az *előléptetések* ügyében teljes rendezést kívánnak. Vannak, akik már tíz-tizenöt éve hiába várják az előléptetésüket. Valamennyit egyszerre most természetesen nem lehet előléptetni, hiszen 5012 altiszt van most a 480 forintos fizetésben, lehetetlen, hogy egyszerre mind a 600 forintos fizetésbe lépjen. A kérésük tehát az, hogy a régebb idő óta szolgáló altisztek előbb, a későbbiek később lépjenek elő, de négy év alatt mindenki érje el az öt megillető grádust.

A *fizetések* dolgában is sok visszasság van. Van olyan altiszt, akinek négy-öt tagu családja van és elsején — mindenféle levonások után — 50 koronát kap. Ebből nem élhet meg s tömérdek tragédiának ez a forrása, és annál szomorubb ez, mert a lakbérösszeg is inkább lakbér-pótlék.

Az *új illetmények* szerint, amelyeket a memorandum javaslatba hoz, a *IV. rangsor* elcsúszk és a fizetés így rendezetnék:

Rangsor	3.	2.	1.
	osztály		
I.	2400 K.	2800 K.	3200 K.
II.	1600 K.	1800 K.	2000 K.
III.	1200 K.	1300 K.	1400 K.

A napidíj 5, 6 és 7 koronában legyen megállapítva. Huszonhét év kelljen a teljes előlépéshez és harmincz év legyen a teljes szolgálati idő határa. Az altiszti karban olyan elkülönítésekre nincs szükség, amilyenek a hivatalnoki karban vannak. Kérjük, hogy valamennyien elérjék a legmagasabb fizetési osztályt.

A régi I. számú utasításnak a hivatalos munkaidőre és a rendkívüli működésre vonatkozó intézkedéseit — ugymond — kérjük megváltoztatni s a rendkívüli működésért *órapénzt* kérünk. Az utasítás V. fejezetének 38. §-a a *rendbüntetések kimondásáról* intézkedik, erre vonatkozólag az altisztek *föllebbvitelre* való jogot kérnek. A 42. §. a *fejeletmi bizottságokról* szól, amelybe, kérjük, *vétessenek föl altisztek*

is. A VII. fejezetnek 8. §-a a hivatalnoki lakásról intézkedik. erre vonatkozólag a hivatalos rangsor szerint kérjük a megállapítást. A 38 § az illetményeknek a fölfüggesztés esetén való szabályozásáról szól, ide tartozik az a kérés, hogy az altiszt törzsfizetése a felfüggesztés idején se legyen beszüntethető. A 40. § az illetmény-szabályozásról szól le- vagy fölmondás esetére. Erre vonatkozólag olyan módosítást kér a memorandum, hogy aki 5 éven felül szolgál, egy évi végkielégítést kapjon.

A szabadságra vonatkozólag a memorandum kéri, hogy akik 3—5 éve szolgálnak, évenként 8 nap, akik 5—10 éve, évenként 2 hét, akik 10—20 éve, 3 hét és akik 20 éven felül szolgálnak, 4 hét szabadságot kapjanak. Ezenkívül minden 10 napi szolgálat után legyen az altisztnek egy szabad napja. A nagyforgalmu állomásokon pedig szüntessék be a 24 órás szolgálatot.

A szolgálati idő 30 évben állapíttassék meg, ezután a teljes nyugdíj folyósíttassék. Aki pedig a teljes nyugdíjképessége után is szolgál még, az ne fizessen tovább a nyugdíjalapra.

A memorandumba közkívánatra felvették még, hogy minden altiszt évenként négy szabadjegyet kapjon, valamennyi altiszt — amennyiben lehetséges — a II. osztályban, ha pedig ez nem lehet, akkor tétessék lehetővé, hogy a III. osztályu jegyére ráfizethessen felsőbb osztályra.

A helyettesítési illeték teljes időre folyósíttassék. A költözési átalány akkor is folyósíttassék, ha az áthelyezés büntetés okából történt. A természetben kiadott egyenruha használati ideje szállíttassék le. Azok az altisztek, akik ruhát nem kapnak, kapják meg az ennek megfelelő pénzt.

A memorandum ezenkívül föl hívja a miniszter figyelmét, hogy az illetményszabályozásnál a helyi érdekeket is vegye figyelembe. Végül kéri a memorandum, hogy hivatalosan szüntessék be, hogy az egyes altiszteket az állomásokon hivatalos szolgálat közben: — János, Péter, József! néven szólítsák. Nem a címért, de az emberi méltóságért küzdenek, mikor az ur megszólítást kéri.

A memorandum-tervezet részleteihez hozzá szóltak: Marusák János (Miskolcz), Torzsás György (Temesvár), Bartos (Győr), Horváth (Nagyvárad), Hegedüs Károly (Nagyvárad), Ligeti Jakab (Zólyom), Róna Zsigmond (Brassó), Lehel Vincze (Budapest), Abonyi Zsigmond (Temesvár), Tanczos Mihály (Kis-Czell), Halám Károly (Székesfehérvár), Ilyés József (Kolozsvár), Ventman Arnold (Békés-Csaba), Müller Adolf (Fiume), Weisz Adolf (Fiume), Bálint Ferencz (Szeged), Aradi Emil (Petrozsény), Szedmák József (Sátoralja-Ujhely), Salamon Zoltán (Balassagyarmat), Balog István (Brassó), Hirsch Mór, Csikvári József (Komárom), Bulin Gyula (Kecskemét), Szabados Miksa (Kecskemét), Kaszerer Adolf (Piski), Korányi Manó (Dunapart), Bura Lajos (Temesvár), Temkó (Szabadka), Ihász (Budapest) és Krausz (Szabadka).

Az értekezlet a memorandum-tervezetet a végleges memorandumra alkalmasnak egyhangulag elfogadta.

Elnök a memorandum egyhangú elfogadása után indítványozta, hogy Ludvig Gyula elnökgazdát és Hegedüs Sándor kereskedelemügyi minisztert az értekezlet táviratilag üdvözlje. (Helyel.) Miután jelentette még, hogy a hetvenegyes végrehajtó-bizottság permanenciában marad, az értekezlet az elnök éltetése közben véget ért.

A szépen lefolyt nagygyűlést csak a végén zavarta meg egy kellemetlen incidens. A rendezőség ugyanis oly helyiséget választott a gyűlés megtartása céljaira, amelyet a tulajdonos a délutáni órákban már nem bocsáthatott tovább rendelkezésre. Így azután megtörtént az, hogy noha még sokan szerettek volna a memorandum-tervezethez hozzászólni, délután fél egy óra táján a gyűlést hirtelen be kellett rekeszteni s a memorandum-tervezetet úgy, amint volt, elfogadtatni. Ez elvégre is elkerülhető lett volna több előrelátás mellett. Ámde nem szabad belőle oly nagy dolgot csinálni — mint azt a sajtó egy része tette — hogy az ügy érdemében egyébként fáradhatatlanul működött bizottság tagjait valósággal ledorongolja. Nem érdemelték ők ezt.

Barnum életrajza.

(L.) Köztudomásu, hogy az Amerikában most élő milliionosok legnagyobb részét maguk szereztek vagyonukat.

Fiatal korukban nyomorral küzködve, véres verejtékkel szereztek meg az első tizezer dollárt, a többit azután meghozta a kitaró szorgalom, de leginkább a véletlent jól kihasználtság.

Maga Edison, a találmányok nagymestere, 10 éves korában még ujságot árult, s az utcásarkokon az akkor még gyéren világító lámpák mellett olvagatta el nem adott hirlapjait, s így nyerte első kikepzetését.

Ma már, mint tudjuk, több száz milliónak ura, de azért most is folyton dolgozik, s még nem egy jeles találmánnyal fogja gazdagítani önmagát és a világot.

Viszontagságteljes élete volt az öreg Barnumnak is; ő is szegényen kezdte az életet, s mint többszörös milliomos halt meg.

Amerikában született és szüleinek kis terjedelmű szatócs-üzletében segédkezett.

A só- és bors-árulás azonban nem tetszett az eleven eszű gyermeknek, s a szülei házat elhagyva, végig barangolta Amerikát.

Hogy mi mindent próbált ez idő alatt, azt csak ő tudta volna elmondani, ha reá ért volna arra, hogy élettörténetét megírhasssa.

A szerencse akkor kezdett feléje mosolyogni, mikor csoda-állatok és szörnyszülöttek mutogatására adta magát. Itt kezdte kiismerni az emberek butaságát, s erre alapítva üzletét, a vakmerőségig üzte a szédelgéseket.

Több százezer dollárt szerzett a »Japáni Sirén«-nek elnevezett csontvázal, melyet ő maga készített. Egy majom koponyáját reá varrta egy óriás-kigyó csontvázára.

Városról-városra sietett, s mindenütt csak rövid ideig tartózkodva, nem engedett időt az embereknek, hogy a csalást felfedezzék.

Egy alkalommal — persze midőn már másféle mutatóványokkal csalta a világot — maga is nevetve beszélte el a Sirén történetét, s azon nézetének adott kifejezést, hogy aki az emberek hiszékenységére alapítja üzletét, annak meg kell gazdagodnia.

Fogadást ajánlott egy kételkedő angolnak, hogy bármily képtelen hirdetést tesz is közzé a lapokban, ezer meg ezer ember akad, aki hitelt ad a legnagyobb butaságnak is és felültetteti magát.

Másnap a következő hirdetés jelent meg az összes amerikai lapokban:

„Aki halastóra akar szert tenni, vegye meg az általam feltalált **Arkanum Ikranumot**. Egy font 10 dollár. Ha a porból egy marékra valót a vízbe szórunk, három nap alatt ezer meg ezer hal fog érczkélni benne“.

És Barnum megnyerte a fogadást, mintegy 12 ezren ültek fel a tréfának és küldték be a 10 dollárt. Évek multával Európába is ellátogatott s roppant jövedelmet szerzett magának »Tom pouce« generális mutogatásával.

Ez a szegény kis törpe, ki az 50-es években nálunk »Hüvelyk Matyi« néven volt ismeretes, nem volt ugyan generális, de a hatás kedvéért Barnum annak nevezte ki, s fényes tábornoki ruhában járatta.

Foltozó szabónak volt a gyermeke s Barnum gazdaggá tette szüleit, maga pedig százezreket szerzett vele.

Később Lind Jenny-vel, a híres »svéd csalógánnyal« járta körül a világot.

A könnyen keresett sok millió azonban elszédítette őt is, és határt nem ismerő vakmerőségében egy egész kis *uszóvárost* építtetett magának, de fejedelmi fényvel berendezett kastélyából nem sokáig dirigálhatta roppant személyzetét.

Felszaporodott hitelezői csődbe juttatták, s újra szegénységen kellett kezdenie.

Leleményessége és nagy élettapasztalatai azonban csakhamar újra felemelték, úgy hogy fiának, a nálunk is megfordult óriási állatseregleten kívül, 50 millió dollárt hagyott hátra.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A kecskeméti vasuti árvaház céljaira újabban a következő adományokat vettük:

Till Pál, vonatmálházo, Hatvan	korona	— 60
Komáromy János, máv. fűtő, Budapesten ...		2.—
A kecskeméti osztálymérnökség pályafelvigyázói kara Kubányi József útján		8.60
Összesen ...		11.20
A lapunk 28. számában kimutatott összeg ...		388.92
Eddigi gyűjtésünk		400.12

A mostani lapszamban kimutatott adományok utolsóját a következő sorok kíséretében vettük:

»Tekintetes szerkesztő úr! Wencz Oszkár kecskeméti osztályvezető főmérnök úr elhalálozása alkalmával a pályafentartási személyzet szeretett főmérnökének koszorújára annyit gyűjtött, hogy abból 8 korona és 60 fillér, azaz nyolcz korona és 60 fillér megmaradt. Ezen megmaradt összeget az adakozók egyhangulag a vasuti árvaház létesítésére határozták fordítani. Midőn ezen határozatnak eleget teszek, kérem az összes kartársakat, hogy arra törekedjenek, hogy az árvaházi tőke mindjobban és jobban gyarapodjék. Tisztelettel Kubányi József s. k., pályafelvigyázó«.

Értesítjük az adományozókat és az érdeklődőket, hogy az árvaház létesítésére vonatkozó memorandum, mely a Magyar Vasuti és Hajózási Club választmányja által egy ad hoc bizottságnak adatott volt ki megvizsgálás és véleményes jelentéstétel végett, nemsokára ismét napirendre fog kerülni. Az

eddigi késelemnek egyedüli oka abban rejlik, hogy az ad hoc bizottság tagjai nyári szabadságidejüket élvezvén, végleges véleményadásra mind ez ideig még össze nem jöhettek.

A balassa-gyarmati máv. altisztek az ott létesítendő »Máv. Altiszti Kör« alapja javára f. évi augusztus hó 17-én, szombaton a »Nógrádmegyei Gazdasági Egyesület« mintatelepén, gróf Forgách Antal országgyűlési képviselő védnöksége mellett zártkörű nyári tánczvigalmat rendeznek. A tánczvigalom délután 5 órakor kezdődik. Belépti jegy személyenként 2 korona, családjegy 3 korona. A rendezőség élén Ledniczky Péter osztályvezető főmérnök mint diszelnök, Nagy Gábor állomási főnök mint tisztb. elnök és Kápolnai János vigalmi bizottsági elnök állanak.

Öngyilkos vasutas. Sugár Béla doroghi állomás-felvigyázó folyó évi augusztus 2-án a 4108. sz. személyvonatban Leányvár és Dorogh állomások között szíven lőtte magát. A szerencsétlen fiatal ember holttestét augusztus 4-én tették a doroghi temetőben örök pihenőre s kartársai, barátai és ismerősei igaz részvétellel áldoznak emlékezetének. Az öngyilkosság oka állítólag családi viszály volt.

Villamos vasut Budapest és Érsekújvár között. Ez idő szerint — állítólag — igen érdekes tervek foglalkoztatják a kereskedelmi miniszteriumot. A Budapest—Érsekújvár közötti 122 kilométer hosszúságú vonalrészt, úgy a személy, mint az áruforgalom lebonyolítására, villamos üzemre fogják átalakítani. A munkálatokat a Ganz és társa vasöntőde végezné, helyettes igazgatójának, Kandó mérnöknek tervei szerint, kinek villamos vasut építési rendszerét Olaszországban már fényes eredménnyel kipróbálták. Kandó rendszere már szabadalmazva van az egész világon. Az érdekes és technikai szempontból nagyfontosságú előmunkálatokat nemsokára megkezdik. Mint hírlik, a miniszter még a következő négy vonalon akarja a gőz-üzemet villanyossá tenni: 1. Budapest—Arad—Temesvár. 2. Budapest—Zsolna. 3. Piski—Predeal. Hát mi elhisszük, hogy ez »hírlik«. De azt már nem hisszük, hogy azok az előmunkálatok »nemsokára« kezdetüket veszik. Mert a vasuti körökben az a »hírlik« — még »nem hírlik«.

A »Katonai Lapok« közlik, hogy a krasznojarszéli táborban legújabbán érdekes kísérlet folyt le rögtönzött mozgó rakodókkal a lovaknak a vasuti teherkocsikba való beszállítása céljából ott, ahol állandó rakodó nincsen. Ezen rögtönzött rakodó a legénység szállítására berendezett teherkocsikból kivett legénységi berendezésből képeztek, amennyiben az ülőpadok czélszerűen összeállíthatnak, a lovak beszállítása után pedig megint a legénységi kocsikba visszarakatnak. E kísérlet mindenesetre nagyobb fontossággal bír, mert igen is előfordulhat az az eset, hogy háboru idején a lovak a vasut nyílt vonalán kirakandók, a hol rakodó egyáltalában nem áll rendelkezésre.

Nem tudjuk, a Katonai Lapok honnan vette át ezt a hírt, de meg kell jegyeznünk, hogy ez a kísérlet nem csupán a lovak ki- és berakodására vonatkozhatott, hanem az orosz vasutak katonai szállítási berendezéseinek teljes átalakítására is. Mert ott a legénység szállítása céljaira a teherkocsikban nem ülőpadok használtaknak, hanem ugynevezett »priescs«-ek, melyek a kocsi szekrények belsejében, a homlokkalakon vannak — a szekrény félmagasságában — már béke idején megerősítve

és felhajtvá. Ezen pricscsek olyan szélesek, mint a kocsí belseje s használat esetén egyszerűen lehajtatnak s szabad végükön alátámasztatnak. Minden kocsiban az ajtótól jobbra és balra van egy ilyen pricscs s a legénység fele a kocsí padlóján, másik fele a pricscseken hever az egész uton. Egy-egy kocsiba 40 embert raknak.

Automobil utazás München és Velence között. Két müncheni sportember, Beiszbarth Herbert és Ármin, fogadásból automobilon utaztak Münchenből Velenczébe. Indulás hajnalban $\frac{3}{4}$ -kor volt és 18 óra 45 percznyi utazás után, este 10 óra 30 perczkor Velenczében voltak az utasok, daczára annak, hogy az eső esett, s így az automobil a sárban nem haladhatott egyenlő menetsebességgel. Az 500 kilométer hosszú utat, mely a Brenneren (1.550 m) és az Ampezzó uton (1.550 m) át vezetett, az automobil egy órával hosszabb idő alatt tette meg, mint a gyorsvonat, de négy órával megelőzte a személyvonal sebességét. Az uthoz használt kocsí 6 és fél lőerejű és 400 kgmot nyom.

Rövidített megjelölések. Valaki, aki még erre is ráért, következőképen definiált egyes dolgokat: Pld. mi a *kefe*? Fába dugványozott sárkaparászati szőrszuradék. A *kalap*? Az emberi porhüvely felvégi dudorodásának tetejét takaró szőrgyűrű. A *pipaszár*? Pökedelem gerjesztő bűznedvényes fafurlet. A *virginia szivar*? Gyufafecsérletű szalmadugványos dohányzati bagónád.

Újabb adatok a pestishez. A fekete halál néhány év előtt kiindult fészkeből és azóta folyton nagyobb területen szedi áldozatait. Nemrégiben Közép-Afrikában, a Viktória-tó mellett fedezték fel Kisiba tartományban, tehát olyan helyen, amelyről még azt se lehet mondani, hogy nagyon utjába esik a világgal forgalomnak. A járványt valahogyan mégis beczipelték, valószínűleg Uganda felől s a lakosság nyomorúságos életviszonyai folytán ott valósággal otthonossá vált. A Koch-expediczió kezdeményezésére aztán megtették az elharapózása ellenében a kivihető óvintézkedéseket. A járvány terjedése fokozott munkálkodásra serkenti az európai buvárokat. A pestisirodalom rohamosan szaporodik; minden körülményt pontosan följegyeznek, ami a pestis terjedését, ha valahova behurczoltatnék, előmozdítani képes volna. Egy német bűvár, Gottschlich, például arra hívja föl figyelmünket, hogy pestises tüdőgyulladást kiállított betegek köpésében még hat hét mulva is lehet fertőztetésre képes bacillusokat találni. Ez az igen fontos észlelet, ha megerősítést nyer, arra hív föl, hogy az ilyen betegeket járvány esetén a jelzett idő leteltéig elkülönítve tartsák. Miután a patkányoknak tudvalevőleg a pestis terjesztésében nagy szerepük van, sokat kísérleteznek azzal a czéllal, hogy a patkányok kiirtására valamely megbízható, olcsó és könnyen kivihető eljárást találjanak ki. Hamburgban a csatornába kitett és phosphorral mérgezett csalátekkel érték el jó eredményt ezen a téren. Egy francia bűvár, Danysz pedig egy új bacillust fedezett föl, amelynek tiszta tenyészetével kenyérdarabkákat fertőzve és ezeket a patkány járta helyiségekben elszórva, a patkányok közé valami ragadós betegséget oltott be, amely 14 nap alatt az összes patkányokat elpusztította. Ez a bacillus igen hasonlít az egértífusz bacillushoz, amelylyel Löffler néhány év előtt oly szép sikereket ért el a mezei egerek pusztításánál. Más állatra és emberre nézve a bacillus teljesen ártalmatlan. Érdekes az a meg-

figyelés is, hogy bizonyos foglalkozást üzök mentesek a pestis-fertőzés ellenében. Loir a tuniszi járványok tanulmányozásakor arra jött rá, hogy az olajszállítók nem kapják meg ezt a betegséget. A magyarázata ennek a dolognak az, hogy ezeknek az embereknek a bőre valósággal be van itatva olajjal és a bolhák meg a tetvek, — amelyek a pestisben elhullott patkányokról elköltözve közvetíteni szokták a fertőzést csipéseik által — nem szeretik az olajos bőrt. Loir ezt kísérletileg is beigazolta. Pestissel fertőzött, haldokló patkányt tett egy kalitkába, amelyben egy olajjal bekenett és egy szárazon hagyott patkány volt. Amint a fertőzött patkány kimult és a tetvek menekülni kezdtek a hidegülő tetemről, mind a be nem olajozott patkányra vándoroltak át. Ez a patkány aztán megkapta a pestist is, el is pusztult benne, a másik ellenben egészséges maradt.

Vasuti rablók. Amerika egyik különlegessége a vasuti utonállás. Ennek vakmerő példáját mutatták be a héten megint Kentucky államban, mely pedig nem is fekszik a »vad nyugaton«, a vasuti rablások hazájában. A Chicagóból New-Orleansba igyekvő gyorsvonat Mayfield Creek közelében járt, mikor a vonatvezető vészjelt vett észre és kötelességszerűen megállította a vonatot. A vészjelt nyolcz álarczosból álló rablócsapat adta meg. Amint a vonat megállott, egyik rabló a mozdonyra ugrott és revolvert szegzett a mozdonyvezető mellé. A többi rabló az expresszkocsíhoz sietett és lefűlve az őrt, dinamittal fölrobbantotta a pénzszekrényt, melyből tizezer dollárt vittek el. Éjfél után fél kettő volt és az utasok legnagyobb része aludt. A mozdonyvezetőt kényszerítették a rablók, hogy mozdonyával egy mértföldre távozzék, s az alatt zsákmányukat menekültek. Bár csakhamar erős fegyveres csapat sietett üldözésükre és vérebeiket is bocsátottak nyomukba, nem sikerült őket elfogni. De a pénzből megkerült 1200 dollár, melyet a rablók, kik részegek voltak, a zsákmány fölötti civódásukban a földre ejtettek.

Később jelentik ugyanaz ügyben: Kairoban, III., elfogták a vasuti rablók közül Conley Mike-ot, majd St. Louisban Barnes W. Károlyt. Egy harmadik rabló, Nelson János, elmenekült, miután az őt üldöző rendőrökkel ötven lövést váltott és egyik rendőrt meg is sebesítette. Az elfogottak előadása szerint Nelsont, mikor a vasuti rablás színhelyéről menekültek, megharapta egy csörgőkigyó és így a halál fia.

Koronás betűszedők. A szedő, kinek e pár sort kell kiszednie, ezentul bizonyára nagyobb kedvvel, sőt büszkén fog állani szedőszekrénye elé. Mert e pár sorban az van megírva, hogy koronás személyek sem rösteltek a betűszekrény elé állni s finom kezükbe venni a »Winklit«. Erzsébet királyné salzburgi emléksobrának leleplezése alkalmából említik föl, hogy a királyné nemcsak tehetséges költő, de ügyes betűszedő és nyomdász is volt. Költeményeit rendesen maga szedte és nyomtatta. Annak idején II. Vilmos császár is több hónapig tanulta a berlini Trowitzsch és fia-féle ismert udvari nyomdában a nyomdász mesterségét. Sőt már I. Ferenc császár, Mária Terézia királynő férje is dolgozott szabad óráiban a betűszekrény előtt és a kézinyomdán.

A jégszánon. *Kisasszony.* De nem fog felborítani? *Ifju.* Legyen nyugodt, Mariska, hiszen nem maga az első, a kit jégre visznek!

SZÉPIRODALMI RÉSZ.

Az áruló.

Regény.

— Irta: M. Z. —

(Folyt.)

MÁSODIK RÉSZ.

II. A cselszövők.

Az emlékezetes felfedezés óta Stef, a fiatal bur, mind gyakoribb látogatója lett az öreg Gunnery korcsmájának.

Nyilvánvaló volt, hogy érdeklődése Ellent illeti, Gunnery apó fiatal, szeplős leányát. Ellennek magának ez ellen mi kifogása sem volt, sőt hízelt is neki a fiatal, délczeg legény udvarlása, akinek szülei igen jó móduaknak voltak elhiresztelve.

Annál kevésbé volt inyére a dolog a vén korcsmárosnak. Főként az nem tetszett neki, hogy Stef a maga udvarlása idejéül rendszerint az esti órákat választotta és a korcsma zárásáig sohasem távozott. Gunnery azonban nem szólhatott semmit, mert Stef vendég volt, még hozzá jó vendég is, aki sokat költött, senkit nem háborgatott s Ellenen kívül senkivel a világon nem törődött.

Dehát azt Gunnery tudhatta, hogy miért van terhére ez a késői vendég.

Az udvarlás mellett Stef azután ráért megfigyelni, hogy kik fordulnak meg, kivált este, a korcsmában, kik igyekeznek észrevétlenül eltűnni az udvar felé és kik térnek onnan felől megint vissza. Ezeknek az utóbbiaknak száma csodálatosképen eléggé nagy vala. De egytől-egyig csak angolok: gyémánt-vadászok, megtelepedett kereskedők, farmerek, sőt itt-amott katonák is.

Egy hét múlva a pretóriai rendőrparancsnok tisztában volt vele, hogy itt alattomban egy erőszakos csinytevés készül az angolok részéről a bur köztársaság ellen. De tudta azt is, hogy ennek az összeesküvésnek a szálai hol futnak össze: mistress Baxton szállodabeli lakásában, akinek, mint dús-gazdag nőnek, módjában állott, hogy a Zuitlender-hotelben pompás nagy lakást tartson. — Amig fivére visszatér a vadászatról — mondá ő.

Óvatosan kellett a nyomozás és leleplezés fonalait kezelni. Mert mistress Baxton Pretóriában ugy szerepelt, mint a hatalmas Angliának szabad polgárnője. Tapintatlan fellépés vele szemben, mielőtt még kétségtelen bizonyítékok szereztettek volna be az ő bűnösségét illetőleg, komoly összetűzésre adhatott volna okot a transzváli és az angol kormány között. A burok vezető emberei pedig tudták jól, hogy az angol kormány csak elfogadható ürügyet keres, hogy beléjük köthessen és őket nyiltan is megtámadja, leigazza, szabadságuktól megfossza.

Leklerk, a rendőrparancsnok, egy napon magához kérésére Mastont, az amerikaiat.

— Ön most napokig távol volt Pretóriától? — kérdé tőle.

— Igen, kelet felé nyomoztam elvesztett gyermekem után — felelé busan az amerikaiat.

— Látom, hogy eredménytelenül — mondá részvételteljes hangon Leklerk. Hanem én talán vigasztalóbb hírt közölhetek.

Az amerikaiának arcza elsápadt, szivverése elállt. Tágra nyilt szemekkel leste a rendőrparancsnok közlését.

— Oh uram — tört ki végre belőle elfojtott hangon.

— Nos hát igen. John Friend megkerült. Itt lakik Transzválban. Tudom, hogy ez önt kevésbé érdekli, mint leányának sorsa. Amde a gyermekéről csak úgy kaphatunk megbízható hírt, ha előbb ezzel az emberrel jövünk tisztába.

— Az Úr útai kifürkészhetetlenek — fohász-kodék M. Maston.

— Most azonban igyekeznünk kell őket kifürkészni — veté ellen a főparancsnok. Ebben pedig feltétlenül az ön segítségére is szükségünk van.

— Mit kell tennem?

— Jó viszonyban van ön mistress Baxtonnal?

— A köteles udvariasságról és tiszteletről vele szemben sohasem feledkeztem meg.

— Szóval . . .

— Ő is csak asszony.

— Értem. Az ön tapasztalatai után . . .

— Meg azok után, amiket ennek a hölgynek viselkedéséből láttam. Igen — Éva leánya.

— Am most a szükség úgy hozza magával, hogy ön erről az ellenszenvről egy időre letegyen és mistress Baxton barátságát felújítani sziveskedjék.

Az amerikai csodálkozva nézett Leklerkre.

— Igen, igen; az ön érdeke, a gyermekének érdeke kívánják ezt így.

— Akkor rendben vagyunk. Mert ez az Úr akarata. Mit tegyek?

— Ne mozduljon most sehová Pretóriából, hanem tartózkodjék minél többet a szállodában, ott is lehetőleg mistress Baxton közelében. De legyen óvatos, mert mistress Baxtonnak oka van arra, hogy mindenkire gyanakodjék. Fürkészsze ki feltűnés nélkül azon szobát, amelyet mistress Baxton a szálloda cselédsége és mindenki előtt elzárva tart és ha csak lehet, tegye át a saját lakását ezen szoba szomszédságába.

— Ön csupa rejtélyekben beszél itt, uram . . .

— Igen; csak hogy ezen rejtélyek megoldásán bizonyára önnek lesz legnagyobb oka örülni.

— Vajjon?

— Emlékezzék egyezségünkre. Amit öntől kérek, egyaránt javára fog válni hazám szabadságának és az ön gyermeke jövője boldogságának.

— Itt a kezem . . .

M. Maston még aznap délután hosszabb ideig tartó látogatást tett mistress Baxtonnál, hogy őt »magányában némileg szórakoztassa«; amihez, mint hű utitársnak, kétségtelenül joga volt.

Másnap Maston ur panaszkodott a szállodásnak, hogy szobája nagyon rossz fekvésű, kényelmetlen és mivel ő most hosszabb ideig itthon akar maradni, jobb, kényelmesebb szállást óhajtana. A szállodás a legnagyobb készséggel igyekezett vendége kívánságát teljesíteni és tetszésére bizta, hogy a szabad helyiségek bármelyikét válaszsza ki magának. M. Maston egy emeleti szobát választott — mistress Baxton a földszintnek kertre nyíló szobájában lakott — és ott rendezkedett be a lehető kényellemmel.

Azután ama instrukciók kiviteléhez fogott, amelyeket bizalmasan Leklertől kapott volt. Állottak pedig ezek az instrukciók abból, hogy szobája

padlójában, amely szoba éppen a mistress Baxton titkos és rejtélyes szobája fölött volt — meglehetősen nyílast készítsen, még pedig ezen és ezen a ponton. A padló alatt lévő deszkaréteget, mely viszont a földszinti szobának padmalyát — plafonját — képezte, a legnagyobb óvatossággal furja meg — a többi azután az ő dolga.

Tény, hogy M. Mastont azután nem kellett biztatni többé, hogy ennek a titkos figyelőnek hasznát vegye. Ott hevert majdnem egész nap, sőt sokszor be a késő éjszakába is, szobája padlóján, csukott ajtó mellett és nézte és hallgatta az alant történő dolgokat.

Megtudta legelőször is azt, hogy akit mistress Baxton abban a titkos szobában őriz, nem más, mint James Taylor, az állítólagos rabló és utonálló, aki itt várja be teljes felépülését, a mistress leg gondosabb személyes ápolása mellett.

Megtudta, hogy e két teremtest régi benső szerelmi viszony fűzi egybe. Oly kiolthatatlan a maga szenvedélyességében, hogy a jámbor amerikai quákker egyik ámulatból a másikba esett. Megtudta azt is, hogy ez a szerelmi viszony már évekkel ezelőtt kezdődött, a ködös Albionban, ahol Taylor mint délczag katonatiszt hódította meg szíve szerelmét; akit vad szenvedélyességével veszített el megint, mert párviadalban agyonlőtte egyik tisztársát, aki többet merészelt forgolódni az akkori miss Ovens körül. Életét csak szökéssel tudta megmenteni, mert Angliában halállal büntették volna meg ezért. Büszke családi nevét a polgári hangzásu Taylornal cserélte fel és lett belőle kalandor, gyémántvadász, züllött alak, amíg annyira süllyedt, hogy a felvett álnév alatt az angol kormány kémjévé szegődött Transzvámban.

Senki sem tudott róla eltűnése után, csak régi szerelme, akiből szülői kényszer folytán nemsokára Baxtonné asszonyág, majd csakhamar özvegy Baxtonné urnó lett. Őt a kalandor mindig értesítette hollétéről s tényleg oly démoni hatalmat gyakorolt szenvedélyes szerelmével ezen amugy is excentrikus nő felett, hogy tulajdonképen mistress Baxton volt az, aki ezt a délafrikai vadászati kirándulást tervezte.

Nem a véletlen dolga volt tehát, hogy a karaván utközben és oly állapotban találta meg Taylort, amely őt az emberek részvételére tette érdekessé. Csakis így juthatott ő mistress Baxton közelébe.

(Folytatása következik.)

Édes álmok.

— Irtá: Temesváry Alajos —

Az állomásról eltakarodott az utolsó személyvonat is.

Látszólag minden éjjeli nyugovóra készül. Még az éjjeli őr is, aki sorba oltogatja el a perron gázlámpáit. Azon a tájon, ahol a vasuti vendéglő asztalai állanak, mérsékli a nagy igekezetet, mert a nagyságos főnök úr, meg két tekintetes ellenőr úr (az éjjeli őrnek minden rangu és rendü vasuti hivatalnok, aki czivilben jár, »tekintetes ellenőr úr«) még ott ülnek a hosszú sarokasztalnál.

Az éjjeli őr egy vigéczbutor mögé húzódik és onnan hallgatja nagy áhitattal, hogyan, miként szabályozná a nagyságos főnök úr a hivatalnok urak fizetését, hogyan szabdalná fel és varrná megint össze az egyik ellenőr úr a szolgálati pamuk siphát

— ilyesfélét emleget mindig — és hogyan küldené penzióba, meg — uram bocsá, hogy ki meri mondani a száján — a pokolba a másik ellenőr úr a sok fölösleges, öreg főinspektort, meg azoknak lefelé menő ágon való hivatalos atyafiságát. Mikor az urak egymás között és három-három szódaspriccer asszisztenciájával így nyélbe ütötték volna a vasuti emberek ügyes-bajos dolgát, nagy meglepéssel egyenlítették ki a »regie« számlát s néhány perc multán »átvevé a tücsök csendes uradalmát« még ezen a reá nézve szokatlan tájékon is . . .

Éjfél már jóval elmúlt, amikor lassu döcögéssel mászott be az állomásba, mint valami fáradt vándor, egy hosszú tehervonat.

Az éjjeli őr macskaszeme a sötétben is látja, hogy »már megint hozott valakit az ördög«. Az ördögnek ez a hozománya pedig nemsokára ott kopog a perronon s nagy hangon kérdi az alázatosan köszönő őröt, hogy van-e hely a vendégszobában?

— Két tekintetes ellenőr úr alszik fönt.

— Kicsodák?

— Az egyik Hóeke tekintetes úr, a másik meg az Óbuda tekintetes ellenőr úr.

— Persze. Hochekker hogyan is tudna menni Pobuda nélkül és Pobuda hogyan Hochekker nélkül — morogja magában az ujabbi vendég. A divány is le van foglalva?

— Nem. Azon nem alszik senki.

— Hát azon majd én fogok aludni. Reggel hat óraker költsön fel.

— Igenis, jelentem alássan . . .

Az állomási vendégszoba, ahol a hivatalos kiküldésben járó tisztviselők olcsó pénzért eléggé rossz, de annál kellemetlenebb éjjeli tömegszállásban részesülnek (ha részesülnek, mert rendszerint több a vendég, mint a szalmazsák), fönt az emeleten volt.

Amig az új vendég a sötét lépcsőn oda felbotorkál, ráér a vendégszobáknak ezen áldásos előnye fölött morfondérozni.

— És még hozzá ez a két ipsze. Már annyira összenöttek, hogy utazni sem tudnak egymás nélkül. Fenemód vastag barátság. Hóeke és Óbuda — Kasztor és Pollák. En pedig most azért, mert ők olyan jó barátok és mert egymás kedvéért még a vonalra is együtt mászkálnak, heverhetek a kanapén. Hanem se baj.

Óvatosan benyit a szobába, s jól ismervén ebben a járást, csendesen a kanapé felé lépeget. Levetkőzik, azután . . .

Az ágyban alvók egyike hirtelen nagy és szokatlan zajra ébred fel. Amint pedig ennek a lármának akkordjai éber fülét is tovább szórakoztatják, minden álm sietve menekül tőle és ő borzalommal hallja — az ő czimborájának iszonyu horkolását. Hallatlan! Hiszen ezt ő még sohasem tette!

— Tóni!

Semmi válasz. A czimbora tovább muzsikál, tovább skálázik és húzza a száraz lóbórt, ahogy a a dicső természet tudnia engedte,

— Tóni! Hé, ne horkolj!

De bizony Tóni csak horkol tovább. Fáradhatatlanul, cifrázva, miként a tót búcsús az éneket. Az éber vendég egyideig csak elhallgatja ezeket a veséig zengő méla akkordokat. Még sajnálja a czimbora édes álmát megzavarni. De végtére is kifogy belőle a keresztényi béketűrés s az ilyen alkalmakkor igen hatásos módszerhez folyamodik: füttyülni kezd.

Az eleven muzsikaszerszám nem állhatta ezt

a disszonáns hangot és miközben recsegő rezgéssel még egy nagyot bűgött volna — elhallgatott.

— Tóni, hiszen ez borzalom, ahogyan te horkolsz!

— Mi, micsoda, még hogy én horkolok? — feleli a Tóninak czimezett valami a sötét szobán keresztül! Te horkolsz úgy már vagy egy órája. hogy alig tudom lehunyni a szememeimet. Sajnálalak felköltetni s alig, hogy egy kissé elszenderegtem, megint újból kezded. Feküdj oldalt, talán nem fogsz ugy muzsikálni.

— No de engedj meg, igenis te horkoltál. Hiszen nem vagyok süket.

— Igenis, te horkoltál. Még pedig rettenetesen. Nem értem, hogyan tolhatja az ember a maga bűnét másvalakire. Mert én sem vagyok süket. Legalább ne gorombáskodjál az emberrel.

— Ejnye, aki áldója van a dolgának! Megveszekedtél?

— Én nem, de te ugylátszik igen. És most hagyjál aludni.

— Miattam akár egy hétig is . . .

— Nohát te is miattam.

S a czimborák mindegyike duzzogva fordult a fal felé. dühösen szídván magában a másíknak ilyen goromba kiméletlenségét egy jó barátal szemben.

— Ha még egyszer felkölt, kizavarom innen — tökélte el magában az egyik.

— Ha még egyszer felzavar, czipőt vágok hozzá — határozta el magában a másik.

Azután, bizonyos idő elteltével, mégis csak elaludtak mindketten . . .

Megint egy kellemetlen hang avatkozik a koncert további menetébe. Egy mérges kiáltás, melytől még az ablakok is megrázkódnak, riaszt fel mindeneket, akik még aludni tudtak. A kiáltással majdnem egyszerre fülhasogató fütty tör elő a szoba másik sarkából s nyomukban olyan veszekedés támad, olyan czivakodás és kölcsönös gorombáskodás a két barát között, amelyik gyászos temetőjévé válik az évek óta tartott szoros barátságának.

Óh, mert a barátság igen jó.

De az álm is jó.

Még jobb, mint a barátság.

És aki megzavarja az én álmomat: az énnekem nem jó barátom.

És aki megzavarván az én álmomat, gonosz tudattal engem gyanusít meg illetén bűnös dolognak a megcselekvésével: az énnekem ellenségem.

Kérdezd meg az álmaiból felriaszított oroszlánt, hogy miért dühös? És ő bizonyára fog neked erre valamit mondani; amit ha megértettél, tudni fogod, miért dühös az álmaiból felriadt oroszlán . . .

*

Még hajnalodott, amikor a vendégszobának kanapés vendége ép oly nesztelenül, ahogyan jött volt, ismét eltávozott.

*

Reggelre kelvén az idő, az állomási főnök benézett a vasuti vendéglőbe, hogy felkeltek és reggeliznek-e már az urak? Nagy álmélkodással látja, hogy Hohekker az egyik sarokban ül és duzzog, Pobuda meg a másik sarokból küld gyilkos pillantásokat ama bizonyos másik sarok felé.

Nagyon kinos volt reá nézve ez a látomány, és még kinosabban érezte magát, amikor későbbben mindegyik külön-külön elmondta neki a baját, a

másikat szidta kiméletlenségeért, de főként azért, hogy őt merete gyanusítani a horkolással.

No ezek alaposan összevesztek.

A forgalmi hivatalnok jön és jelenti főnökének, hogy az éjjel itt járt Horkázy vizsgáló. Kéreti a főnököt, adná át szivélyes üdvözlését Hohekker és Pobuda kollégáknak.

— Horkázy? Hát hol hált?

— Főnt a vendégszobában a kanapén. Kora reggel utazott el, Kis-Májas felé.

Az állomási főnök egyszerre tisztában volt a helyzettel. Horkázy, az üzletvezetőség leghírhedtebb horkolója. Miközben ezek a ketten itt ni, összevesztek, ő, a baj okozója, az eredmény hallatára óvatosan és gyorsan odább állott.

. . . Hohekker és Pobuda siettek előbb kibékülni, azután három napig halálra keresték Horkázyt.

De nem foghatták el.

Az ezüst forintos.

Kerekkúton nagy volt a rémület. Nem szabadult ugyan el egy megvadult bika se, rablás se történt, sőt holttestet se találtak a falu valamelyik kútjában. Nem, — Kerekkút lakosságának rémülését egészen különös esemény okozta: rájöttek, hogy egy hamis ezüst forintos forog közkezen. Nem tudta senki, hogy honnan és ki hozta a faluba a hamis pénzdarabot. De amióta tudomást szerzett a falu lakossága erről a hamis pénzről, azóta ezek a derék emberek minden fizetés alkalmával rettenetesen gyanakodtak egymásra, és ha valaki mégis elfogadta a hamis pénzt: sietett rajta minél előbb tudadni.

A legutolsó, aki hozzájutott a hamis pénzhez, nagy bölcsen eltitkolta ezt, s leste a kedvező alkalmat, hogy tovább adhassa.

A kupaktanácsban is megfordult ez a dolog és elhatározott, hogy amint valami utazó kerül a faluba, lehetőleg adják át neki a hamis pénzt.

S az előre kiszemelt áldozat nem sokáig várta magát. A »Fehér ló« fogadóba szállott, s jobb helyet nem is tudott volna találni, — mert a hamis pénzdarab legutolsó gazdája épen a fogadó tulajdonosa volt.

Természetes, hogy ez nap este Kerekkút aprajagyja összesereglett a »Fehér ló« nagy termében, hogy saját szemével láthassa, mint adja át a fogadós a vendégnek a hamis pénzdarabot.

Az utazó egész este vidáman evett, ivott, s nem tudta elképzelni, hogy a falu lakossága miért kártyázik oly kitartással késő éjszakáig.

Végre éjfél tájon az utazó, aki a tizenkét óra 37 perczkor induló vonattal el akarta hagyni a falut, fölkel s fizetett. Egy öt forintost az asztalra dobott; a számlája négy forint öt krajczárra rugott.

Ez nagy csapás volt a fogadósra nézve. 95 krajczárt kell visszaadni; — már most hogyan adjon tul a hamis forintoson?

— Nincsen kérem öt krajczárja — szolt a fogadós ravaszul, — egy forintot adnék vissza.

— Ó kérem, — itt van! . . .

Az utazó nagy bizalommal elfogadta az ólomforintost és a zsebébe csuszta.

Végtelen megkönnyebbüléssel sóhajtott fel a falu egész lakossága, mintha valami nagy tehertől szabadult volna meg.

Az utazó nyugodtan behozatta a táskáját és

a köpenyét s miután vidáman jó éjszakát kívánt az egész társaságnak, elindult a vasut felé.

— Hm! A vigéczet jól becsaptuk! — szolt a fogadás és meglegedetten dörzsölte a kezeit.

De a boldogsága csak öt percig tartott. Egyszerre eszébe jutott ugyanis, hogy a számlából kifelejtette az ebédjét. Odafordult tehát a fiához és így szolt hozzá:

— Szaladj hamar az utazó után és kérj tőle még kilenczven krajczárt az ebédért, de vigyázz, hogy vissza ne adja a hamis forintost!

A fiu az utazó után futott, és csakhamar utól is érte.

— Ténstur — kiáltott rá lelkendezve, — az ebédet kifelejtettük a számlából!

Az utazó, akinek futnia kellett a vasuthoz, mert a vonat már beérkezett az állomásra, egy pillanatra megállott:

— Ejha, pedig én is megfélekedtem róla ... Mennyivel tartozom?

— Kilenczven krajczárral.

Az utazó a zsebébe nyult, elővette a hamis forintost s a fiu kezébe nyomta:

— Itt van, ami visszajárna, azt adja a szobaleánynak!

S tovább futott; mire a fiu szóhoz juthatott volna, akkorra az utazó már a vonaton volt, amely abban a pillanatban elindult.

A. C.

Olvásóink figyelmébe ajánljuk a következő könyveket:

1. Vasuti élet.

— Irta: **Temesváry Alajos.** —

Ebben a művében szerző keresetlen egyszerűséggel, de megrázó színekben festi a vasuti életnek fáradsalmait, kinlódását, nehézségeit, de különösen ezernyi veszélyeit, s a történetek, melyeket itt elmond, igazán megható részleteket tárnak fel az olvasó előtt ebből a ritka nehéz életből. A könyv annál értékesebb, mert szerző a benne szereplő embereket mind ismerte, a velük történt borzalmas eseményeket részben közvetlenül is megfigyelte. Aki elolvasta ezeket a történeteket, az más szemmel fogja nézni a vasuti embert és más véleménynyel lesz annak szolgálata felől. A könyvet tagjaink leszállított árban, 60 krajczár beküldése mellett rendelhetik meg kiadóhivatalunkban.

2. Bumli.

— Irta: **Temesváry Alajos** —

Lapunk szerkesztőjének ezen újabb könyvéről elég annyit mondanunk, hogy aki a vasuti életnek derűs oldalait, kacagató fonákságait is meg akarja ismerni, az olvassa el a Bumlit. Nem fogja sajnálni sem a fáradságot, sem a pénzt, amit reá fordított. Csak arra a néhány vig dologra kell utalnunk, ami lapunkban a szerző tollából eddig megjelent és mindenki tisztában lesz azzal, hogy jó könyvet kap pénzéért. Ára *egy korona*, mely lapunk kiadóhivatalához küldendő be.

Aki egyszerre rendeli meg mind a két könyvet, azokat összesen két koronáért kapja.

E két könyvnek nem volna szabad hiányoznia egy vasutas házában sem.

3.

Csitt-esatt.

— Irta: **Csitt. Fordította: Csatt.** —

Igen mulattató, pikáns novellafüzér. De csak felnőttek számára íródott. Bolti ára 3 korona, a »Kitartás« tagjai ellenben 2 korona beküldése ellenében rendelhetik meg kiadóhivatalunknál.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Novotni János, Szombathely, 6 koronát; Kertész Albert, Szaár, 6 korona 70 fillért; Szücs Sándor, T.-Szt.-András, 6 korona 80 fillért; Ujváry Péter, Szegzárd, 7 korona 10 fillért; Szepes József, Solyom, 8 korona 44 fillért; Mattyasovszky Gyula, M.-Szék, 8 korona 70 fillért; Béczy Vincze, Ivanec, 9 korona 90 fillért; Csáky István, Arad, 9 korona 90 fillért; Gyuricza Antal, B.-Püspöki, 10 korona 20 fillért; Magyar Mihály, Kis-Várda, 10 korona 20 fillért; Doór Ferencz, Alsó-Árpás, 11 korona 45 fillért; Iltsik Lajos Árpád, Zimony, 11 korona 74 fillért; Zsigmond Ferencz, Kézdi-Vásárhely, 13 korona 62 fillért; Kemény Pál, Budapest, 15 korona 56 fillért; Balázs Márton, M.-Ludas, 16 korona 39 fillért; Kocsis István, Piski, 16 korona 74 fillért; Radványi János Ödön, Gány, 18 korona 82 fillért; Moldoványi Ferencz, Kiszács, 19 korona 79 fillért; Lócsey György, Tövis, 20 koronát; Kis Lajos, Duna-Pentele, 20 korona 40 fillért; Dániel Sándor, Banicza, 27 korona 20 fillért; Egyházy János, Esztergom, 28 korona 60 fillért; Vécsei Vilmos, Budapest, 29 korona 64 fillért; Sziklai László, Budapest, 36 korona 23 fillért; Pekuzáz Simon, Soborsin, 39 korona 91 fillért; Rudolf János, Szombathely, 40 kor. 54 fillért; Holubek Lambert, Miskolcz, 48 korona 80 fillért; Polgár Sándor, Fiume, 71 korona 36 fillért; Vécsei Frigyes, Budapest, 83 korona 82 fillért köszönettel nyugtázzuk, megfelelően elszámoltuk. — Mück János, Budapest, márczius óra; Müller József, Sásd, február, márczius és ápr. hónapokra; Mayer József, Noárad, május óra fölőleg 2 korona 40 fillér; Pichler Antal, Brod, márczius, április és május hónapokra; Schmotzer József, Muzsla, május és június hónapokra; Polcz József, Temesvár, május és június hónapokra; Tóth Mihály, Kaposvár, május, június és július hónapokra; Fási Balázs, T.-Szt.-Miklós, május, június és július hónapokra; Maár Ferencz, Nobojszán, május, június és július hónapokra; Lendvai Mihály, Hadház, június és július hónapokra; Hajdu György és Hajdu Györgyné, Kevéle, június és július hónapokra, fölőleg 5 korona 60 fillér; Dörögdy László, Czece, június és július hónapokra; Perényi János, Debreczen, június és július hónapokra; Pálincás István, Csepel, június és július hónapokra; Wittine György, Péczel, június és július hónapokra; Fehér Ernő, R.-Palota, július óra; Schill Károly, B.-Berény, július óra; Juhász Ferencz, Budapest, július óra; Galasz Sándor, Czece, július óra; Hegyi Endre, Kis-Czell, július óra; Mészáros László, Derecske, július óra; Hazajovits Ödön, Petrozsény, július óra; Libertinyi Sámuel, Pálfalva, július óra; Gálffy László, Szatmárhegy, július óra; Zselkei László, Zimir, július óra; Péter Illés, Selyp, július óra; Házler, Péter, Selyp, július óra; Wieszcák Henrik, Zólyom, július óra; Berger István, Stajerlak, július óra; Pál Imre, K.-H.-Hosszurét, július óra; Benyó János, Tolmács, július óra; Csamangó Ferencz, Gyála, június, július és augusztus hónapokra; Csonka Imre, Szeged, július és augusztus hónapokra; Végh János, Sándorudvar, július és augusztus hónapokra; Schrön János, Vajta, július és augusztus hónapokra; Hangay László, Ujpest, július és augusztus hónapokra; Süli Pál, Szeged, július és augusztus hónapokra; Gáva, Mihály, S.-A -Ujhely, július és augusztus hónapokra;

Mettelka Frigyes, Veszprém, julius és augusztus hónapokra; Hulmann János, Petrozsény, julius és augusztus hónapokra; Jezik Method, Melsicz, julius és augusztus hónapokra; özv. Jakó Károlyné, Budapest, julius és augusztus hónapokra; Szilassy György, Budapest, julius és augusztus hónapokra; Marton József, N-Németegyház, julius és augusztus hónapokra; Escher Ferencz, Ujpest, julius és augusztus hónapokra; Balogh János, B.-Szt.-György, augusztus óra, főleg 1 korona; Masznyik Lajos, Báltaszék, augusztus és szeptember hónapokra; Dexler Hironimus, S.-Váralja, aug. és szeptember hónapokra; Drargula József, Nagy-Koszmály, augusztus és szeptember hónapokra; Huber Ede, Felső-Nyék, szeptember óra; Komáromi János, Kassa, julius, augusztus és szeptember hónapokra; Werner Dániel, Zágráb, augusztus, szeptember és október hónapokra; Rusz Vilmos, Zágráb, augusztus, szeptember és október hónapokra; Czirkovics István, Zágráb, augusztus, szeptember és október hónapokra könyveltük.

Felelős szerkesztő: Temesváry Alajos.

Cserélni óhajt

állomási előljáró egy olyan kartársával, aki egy felsőbb iskolákkal bíró városba szeretne jutni.

Czim: Állomási előljáró Becskerek, Vámház.

Melyik izr. vasuti tisztviselőnek

volna szándékában egy csinos, művelt és háziassan nevelt leányt nőül venni?

Arczképpel ellátott ajánlatok >15000 korona jellegével a kiadóhivatalba kéretik.

Kalauz

cserélni óhajt a miskolci üzletvezetőség területéről vagy Budapestre vagy Szabadkára. Szives ajánlatokat e lap kiadóhivatalába kér.

TANKÖNYV

A VASUTI ALTISZTI KÉPESÍTÉSHEZ.

- TARTALMA: I. Történelem.
II. Földrajz.
III. Természettan.
IV. Számtan.
V. Mértan.

Írta: **KERTÉSZ ÁRMIN**
m. kir. áll. vasuti hivatalnok.

A könyv megrendelhető Herczka Árpád könyvkereskedésében Budapest, VIII., Kerepesi-ut 47.

Bolti ára 2 korona 20 fillér.

A „Kitartás” tagjai és előfizetői megrendelhetik kiadóhivatalunk útján 1 korona 60 fillér kedvezményes áron.

Buschmann F. könyvnyomdája Budapest (Haris-Bazár).

!!! Új találmány !!!

„Radicin”

az egyedüli szer, mely egyszerű kezelés mellett mindenemü **tyukszemet** és borkeményedést 6—10 nap alatt **gyökerestül** eltávolít **ára 70 fillér**, 80 fillér előzetes beküldése mellett bérmentve megküldetik

„Pedestin”

a leggyorsabb s feltétlenül biztos eredménnyel használható bármily régi, idült **lábizzadás ellen**. Az izzadás már az első használat után megszűnik s pár napi használat után végleg elmarad.

Ára 70 fillér, postán bérmentve 80 fillér.

Központi szétküldés:

KOLCSEY Z. LAJOS

BUDAPEST, VI., Sziv-utca 26.

HATSCHÉK BÉLA

lát- és műszerész

BUDAPEST, csak VII., Erzsébet-körut 5. sz.

(a New-York kávéháztól 2-ik ház).

Látszerészeti cikkekben, emberi műszerek minden színben 10 koronától feljebb (műszerek betételeért külön díj nem lesz számítva).

Szemüvegek, orrcsüptetők, minden szemhez külön választva 2 koronától feljebb.

Színházi és tábortábori látszóvegek börtökkel 10 koronától feljebb.

Légsulymérők, különböző célra szolgáló hőmérők stb. 1 koronától feljebb.

Rajzeszközök, mérőszalagok, mérőpálcák, szintezők stb.

Fényképezési cikkekben kézi és állványos kamarák a hozzá szükséges kiegészítőkkel gyári áron (sötét szoba használat- és tanításért külön díj felszámítva nem lesz).

Villamos házi sürgöny és telefonok berendezése és azok jókarban tartása ép úgy a

Villamos világítási berendezések vagy azok átalakítása stb. a legolcsóbb áron számítva.

Árjegyzékemet az üzletemben díjtalanul adom.

Vidékre bérmentve küldöm.

Központi telefon-összeköttetés 62—87.

A »Kitartás« egyesület tagjai, tagsági jegyük felmutatása ellenében, 15% árkedvezményben részesülnek, mely kedvezményből csak a fényképezési papírok és cikkek vannak kizárva.